

Леони Ходкевич

Цагелбауер

Издателска къща Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

© Леони Ходкевич, автор, 2010

© Миглена Николчина, редактор, 2010

© Димитър Келбечев, художник, 2010

© Издателска къща Жанет 45, 2010

ISBN 978-954-491-597-1

Леони Ходкевич

Щаделбауер

роман

ПЛОВДИВ
2010

ЖАНЕТ 45

*На Они и Джучко,
които знаеха от самото начало.*

1. Здрач

Пътувахме през тъмна местност. Искахме да пристигнем преди да се е стъмнило, но здрачът вече лягаше върху местността – тук по-рано отколкото другаде. Бяхме се задържали по пътя ту тук, ту там – на важни места, където той беше видял за пръв път сърна или получил първата си целувка. Така и не успях да разгледам местността на светло, виждах я само под формата на издължени сенки, които хълмовете хвърляха върху долините. Издължени бяха и селските дворове, покрай които минавахме, след като се бяхме отбили от главната улица. Те всички си приличаха, затова с интерес погледнах към този, който изглеждаше различен. Беше най-големият, дълго минавахме покрай него. От покрива на къщата светеше бяла светлина, сякаш вече беше изгряла луна. Постройките му се изреждаха покрай нас, сграда до сграда и обор до обор. Нямаше го суетенето

като в другите селски дворове, всичко беше потънало в тишина. Само на далечния край, до оградата, беше застанал човек, който ни махаше. Обърнах се да го видя, защото покрай него преминахме бързо. Беше възрастен мъж с островърха шапка, стоеше и махаше.

– Кой е това? – попитах.

– Щаделбауер – каза той.

– Защо не му помахаше?

– Ръцете ми са на волана.

Най-сетне пристигнахме в къщата. Баща му и майка му ни очакваха пред вратата. Вече бях забелязала, че хората тук имат светла кожа, която бързо почервява от вятъра, и много сини очи. Баща му носеше жилетка срещу настъпващия хлад, а майка му – букет цветя, като щит пред сърцето.

– Добре дошли – каза баща му. – Очаквахме ви по-рано.

– Да – казах аз. – Спирахме тук и там.

– Отдавна ви очакваме – каза майка му. – Гладни ли сте?

– Да – каза той и влезе в дома на родителите си.

Два етажа – единият осветен ярко, горният по-тъмен, и тихият неспирен звук на вода. Трябваше да е близкият поток, той си прорязваше корито през тишината и фините и малки

шумове изчезваха изцяло, докато големите и груби се приглушаваха и не проникваха в къщата на съседа. Градината на съседа се виждаше от прозореца, както и изгряващата луна. Вечеряхме в кухнята.

– По пътя срещнахме селянин – казах.

– Да, тук ги има много – каза майка му.

– Всичките се знаем – каза баща му. – Като срещнат Килиан, веднага го познават, даже и да са го виждали за последен път като момче. Селяните имат остър поглед и още по-добра памет.

– Не е точно така – каза Килиан. – Наскоро срещнах Клайнпетер в града и той не ме позна. Казах му кой съм и къде живея и чак тогава той се сети.

– Клайнпетер – каза баща му. – Клайнпетер не те познава. Само е чувал за теб, но не те е виждал. Не може да те познае.

– Този, когото видяхме на пътя, те позна – казах аз. – Но ти не го позна.

– Кого не си познал? – попита майка му.

– Щаделбауер – каза Килиан. – Познах го.

Някъде високо в клоните на дърветата извика птица. Казаха ми, че това е ловният зов на горска сова. Горската сова, ми казаха, е птица, която ловува само през нощта, както много видове сови. Бяхме приключили вече вечерята.

– Не искате ли да се разходите малко преди лягане? – попита баща му.

– Би било хубаво – казах аз.

– Добре – каза Килиан. – Нощта тук е хубава, ще видиш. Само хълмовете и небето.

– Добре – каза майка му. – Ние си лягаме.

Отвън нощта се беше променила. От прикриващ здрач се беше превърнала в тъмнина, която показва очертанията на предметите. Луната безмилостно издаваше докъде стигат населените места, а звездите сочеха пътя натам. Хълмовете бяха високи, къщите лежаха ниско долу и човек се питаше защо къщите са построени в дълбокото дъно на долината вместо на високия ѝ ръб. Отгоре, на гърба на хълма, се беше настанила къщата на Щаделбауер. Личеше си по дългия двор и островърхия покрив.

– Ще отидем ли на гости на Щаделбауер? – попитах.

– Защо да отидем?

– Нали майка ти разказа по време на вечерята, че когато човек е на гости тук, посещава селяните. Тогава те му предлагат шира и изсъхнал синчец от миналото лято.

– Щаделбауер няма шира. Има кокошки и свине, но не и овощни дръвчета.

– Тогава ще ни предложи сланина. Освен това не вярвам да няма шира. Баща ти каза, че всеки тук има шира. При това той се усмихна

и посочи надолу, където е вашето мазе и в което вероятно също има шира.

– Сигурно има предвид сок от круши. Сок от круши има всеки тук.

– Но е вярно, че човек отива на гости при селяните, нали?

– Но не и при Щаделбауер.

– Защо не?

– Защото е прекалено голям и богат, и чепат. Ако искаш, можем да посетим друг селянин. Ела сега, става студено. Не познаваш нощите тук, стават много студени.

Тръгнахме обратно към къщата. Той ме прегърна, защото наистина беше студено. Все още беше времето, когато ръцете му бяха топли, като че ли в тях се пече хляб. Вървахме, а между дърветата падаха парчета лед.

2. Градът

*Най-напред трябваше да хване дивото
животно.*

След това носеше златната му кожа.

Бяхме дошли да изпълним задача – да подадем заявление за брак. Щяхме да останем три дни, а заявлението искахме да подадем още на първия. Кратко пътуване ни делеше от града. Минахме по един мост и се озовахме в града. Той ми обясни, че мостът някога е разделял два града, а сега разделя две части на един град. По средата течеше река, а някъде в нея течеше нашият поток, станал неузнаваем поради листата на дърветата, които беше поел по пътя си и поради отраженията на къщите. Над града беше надвиснало небе, поддържано от четири кули. Един човек на улицата позна Килиан.

– Гилиан, отдавна не съм те виждал. Как си в големия град, добре ли си? – попита човекът. Той имаше произношение, при което всичко се превръщаше в Г, всичко звучеше като Г.

– Да – каза Килиан, – добре. Тук съм, защото ще се женя.

– Много добре, много добре – каза човекът и ме погледна. Очите му бяха толкова светли, че болеше да се гледа в тях.

– Да, през август, когато е най-красиво при нас.

– Много хубаво, много, когато крушите зреят – каза човекът и погледът му се унесе в далечината, при градината му, броеше дръвчетата, вляво крушите, вдясно ябълките, а в дъното, където хълмът хвърляше сянката си, сливи, сини като перо на паун. – Елате ни на гости някой ден. Нали знаеш къде живеем?

– Да. Тя – каза Килиан и погледът на човека отново се спря на мен – иска да посети някой селянин.

– Много добре. Знаеш къде живеем.

Кметството се намираше на главния площад и се познаваше по герба на града. Гербът се състоеше от две кули, другите две кули на града явно бяха пропуснати. В кметството бяха разположени управлението на града и на околните села, службата по гражданско състояние, както и, изглежда, една малка музикална школа, защото от прозореца на втория етаж се чуваха звуците на начинаещ музикант. Докато Килиан търсеше чиновника по гражданското състояние, аз четях надписите по вратите: кон-

султация при предстоящи важни решения в семейството или стопанството, при предаване и приемане на селския двор, при спорове или семейни проблеми, които усложняват отношенията между поколенията и застрашават съвместния живот, при смърт или раздяла. Междувременно Килиан беше открил чиновника по гражданското състояние. Чиновникът ни покани да влезем в стая, на чиято врата имаше надпис: Подготвителни разговори за влизане в чуждо семейство. Беше представителен мъж, вместо вратовръзка носеше синьо цвете в илика. Можех да си представя, че би било приятно да бъдеш приведен от него в състояние на граждански брак.

Когато излязохме от кметството, навън бе валил дъжд. Влажно беше и духаше отвсякъде. Килиан ми обясни, че това се дължи на местността – хълмовете образуват въздушни коридори и ветровете минават през тях и през процепите на къщите. Но само когато е ветровито. Когато няма вятър, в града е топло и уютно като в яйце. Стояхме на моста и гледахме реката. Личеше си, че реката често излиза извън бреговете си, на височина от един метър стените на къщите имаха различен цвят. Изглежда нивото на реката стигаше дотам и когато спадаше, оставяше тази тинеста следа, която казваше: реката е идвала дотук и пак ще дойде.

Седяхме на една пейка на брега, на едно от малкото проходими места. Бряг в този смисъл нямаше – къщите се изкачваха от водата като скали и като върху скали по тях тук и там бяха накацали птици. Отсрещните прозорци изглеждаха близо, гладката повърхност на водата имаше въздействието на увеличителна лупа. Само че нищо не се виждаше, всичко беше прикрито със завеси. Така премина следобедът.

Когато стана точно толкова часът, в колкото пристигнахме предишния ден, решихме да не се връщаме в дома на родителите му. Решихме, че след като и без това сме за малко в града, трябва да използваме случая да вечеряме тук. Той каза, че знае къде да ме заведе и аз го последвах по една тясна и тъмна уличка в центъра на града. Личеше си, че това е старата част на града, неговата първа клетка, от която се е пръкнал. Тъкмо тук се намираше кръчмата „Голямата мечка“, почивни дни четвъртък и неделя след два часа следобяд. Днес, за щастие, беше отворено, но човек неволно се питаше защо са избрани тези почивни дни, кой си отпочива в работен ден или в неделя следобяд.

Настанихме се близо до изхода, той с поглед към вратата, аз с видимост към вътрешността. Донесоха ни меню, оформено като гео-

графска карта. На него бяха изобразени близките околности. Виждаха се и най-малките пътеки, дори храсти и дървета. Върху тях бяха пръснати имена на ястия. Поръчахме местен специалитет и разгледахме картата.

– Каква е тази пътека, която тръгва от къщата ви нагоре?

– Горската пътека. Нарича се така, въпреки че не води в гора.

– А накъде води?

– Нагоре към хълма. Но стига само до ореха. Всъщност не води наникъде и поради това не се и използва.

– Някога трябва да са я използвали. Иначе нямаше да я има.

– Някога там сигурно са живели селяни. Само селяните използват такива пътеки, за кози и овце. В семейството ми вече от поколения няма селяни. Затова пътеката е обраснала.

Зад мен се отвори вратата и някой влезе. По погледа на Килиан и по начина, по който се изправи, си личеше, че влиза жена. Личеше си също така, че той я познава. Жената застана зад мен.

– Здравей, Блондин – каза тя.

– Здравей – казах аз и се обърнах.

– О, извинете – каза жената. – Сбърках ви с някой, който е рус като вас.

– И като вас – засмях се аз.

– Да. Извинете, моля.

– Няма нищо – казах аз.

Това трябва да беше кръчмарката. Носеше престилка, а косите ѝ бяха светли, като посипани с брашно. Ръцете ѝ бяха изгладени от дългогодишна изпълнителност.

– Всичко наред ли е? – попита кръчмарката.

– Благодаря – каза Килиан.

– Да донесе ли още нещо? – попита кръчмарката.

– Благодаря – каза Килиан.

– На мен същото още веднъж – казах аз, макар че чашата ми не беше още празна.

Въпреки че течността в чашата ми имаше неопределен цвят, кръчмарката знаеше какво има в нея. Донесе втора чаша и се присъедини към кръчмаря, който стоеше зад бара. Погледнах в чашата, на чието дълбоко дъно мъждукаше безпочвена радост.

– Блондин – казах аз. – Кой ли е това?

– По-тихо – каза Килиан. Наистина, акустиката в помещението беше толкова добра, че се чуваше какво говорят кръчмарката и мъжът ѝ на другия край. Не говорех на немски.

– Кръчмарката не е отгук – казах аз, – веднага забелязах това. По погледа ѝ, по държането ѝ.

– Отгук е. Дъщеря е на предишния собственик на хотела. Но мъжът ѝ е чех.

Леони Ходкевич
ЩАДЕЛБАУЕР
роман

Българска
Първо издание

Редактор: *Миглена Николчина*
Художник: *Димитър Келбечев*
Коректор: *София Несторова*
Формат 60/84/16

Печатни коли 11

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел. 032/60 90 90

Издателска къща Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, тел./факс: 032/60 90 60

www.janet45.com

ISBN 978-954-491-597-1